

A J Á N L Á S

A felsőoktatási intézmények keretei között megvalósuló gólyatáborok
szervezésével és lebonyolításával kapcsolatban

Budapest, 2025. június 10.

1. AZ AJÁNLÁS KIADÁSÁNAK CÉLJA

A felsőoktatási intézmények a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Nftv.) 2.§ (1) bekezdése értelmében az oktatás, a tudományos kutatás, a művészeti alkotótevékenység, mint alaptevékenység folytatására létesített szervezetek. Emellett azonban a felsőoktatási intézmények fontos kulturális és szociális szerepet töltenek be a magyar társadalom életében, hiszen az egyetemi polgárság (hallgatók és oktatók közössége) létszámánál és közösségépítő erejénél fogva is meghatározó a magyar kulturális élet alakításában, továbbá hozzájárul társadalmilag is jelentős közösségek létrejöttéhez, amelyek hosszú távon akár formálni is képesek a magyar társadalom arculatát.

A felsőoktatási intézményeken belül külön kiemelendő a hallgatóság, amely mozgatórugója az egyetemek kulturális életének. Minden intézménynek megvannak a saját - akár több évszázados múltra visszatekintő - hagyományai és kulturális élete, amelynek szervezésében a hallgatóság mindig is jelentős szerepet töltött be. A jelenlegi struktúrában a hallgatói közösségi és kulturális élet szervezése elsődlegesen a felsőoktatási intézmények részeként működő hallgatói önkormányzatok feladata. A hallgatói önkormányzatok - figyelemmel az egyetemi hagyományokra - az egyetem vezetőivel karöltve az elmúlt évtizedekben kialakították azokat a hagyományosnak tekinthető, a hallgatóság széles körét érintő egyetemi rendezvények körét, amelyek egy-egy egyetem védjegyévé váltak. Jellemzően ilyen rendezvények az egyetemi napok és bálók mellett a felsőoktatásba felvételt nyert jelentkezők számára meghirdetésre kerülő gólyatáborok.

Az említett rendezvények közül jelentőség szempontjából kiemelkednek a gólyatáborok. Jelentőségük abban áll, hogy a felvételt nyert hallgatóknak ez az első kapcsolata a felsőoktatással, amelynek keretében kötetlenül nyerhetnek betekintést az egyetemi kulturális életbe. Jellemzően a gólyatáborok megszervezése és lebonyolítása jelenti a legnagyobb kihívást a hallgatói önkormányzatok számára, hiszen mind összetettségében, mind az ehhez kapcsolódó felelősség vonatkozásában ez tekinthető a legnagyobb egyetemi kulturális rendezvénynek. Ebből kifolyólag a gólyatáborok megszervezése és lebonyolítása fokozott körülmények között igényel.

Jelen ajánlás (a továbbiakban: Ajánlás) célja, hogy javaslatokat fogalmazzon meg az intézményi hallgatói önkormányzatok részére azzal kapcsolatban, hogy milyen szempontok figyelembevétele mellett, milyen módon szervezzék meg az intézményi gólyatáborokat. Az Ajánlás alkalmazásában gólyatábornak minősül az a többnapos, jellemzően a felsőoktatási tanulmányok megkezdését megelőzően megrendezésre kerülő közösségi és kulturális célú esemény, amelyet a felsőoktatási intézmény hallgatói önkormányzata, kari hallgatói önkormányzata(i), illetve azok megbízott szervezeti egysége(i) szerveznek a frissen felvételt nyert hallgatók számára. A gólyatábor elsődleges célja a hallgatók egyetemi közösségekbe

történő beilleszkedésének elősegítése, a tanulmányokra való felkészítés támogatása, az intézmény működésének és kulturális életének megismertetése, továbbá a hallgatók közötti kapcsolatok kialakulásának ösztönzése.

Figyelemmel arra, hogy a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája (a továbbiakban: HÖÖK) nem rendelkezik hatáskörrel arra vonatkozóan, hogy az intézményi hallgatói önkormányzatok számára kötelező érvényű iránymutatást adjon a hallgatói rendezvények megszervezésére és lebonyolítására vonatkozóan, így az Ajánlás nem bír kötelező jogi erővel. Az abban foglaltak kizárólag javaslatként és tájékoztatásként szolgálnak, céljuk, hogy támogatást nyújtsanak a gólyatáborok előkészítéséhez és lebonyolításához.

2. ALAPVETÉSEK

1. Jogszályi környezet

Az intézményi hallgatói önkormányzatok az Nftv. 60. § (1) bekezdése értelmében a felsőoktatás részeként működő hallgatói érdekképviselői szervek, ezen jogállásból következően a hallgatói önkormányzat felsőoktatási intézmény részét képezi: ennél fogva vonatkoznak rá mindazon jogszabályok és intézményi szabályzatok, amelyek a felsőoktatási intézmény működését is meghatározzák. Így különösen jelentősök a gazdálkodásra, valamint a rendezvények lebonyolítására vonatkozó hatályos jogszabályok, és az ezek alapján megalkotott intézményi belső szabályzatok. A gazdálkodás körében a teljesség igénye nélkül fontos kiemelni az államháztartásra, a számvitelre és közbeszerzésre vonatkozó jogszabályokat, míg a rendezvényszervezés vonatkozásában külön kiemelandő a zenés-táncos rendezvények megtartására vonatkozó jogszabályok.

2. A szervezés első lépései

A gólyatáborok szervezésének folyamata a tervezéssel veszi kezdetét. A tervezés szakaszában elsőként azt célszerű meghatározni, hogy milyen személyek, milyen feladatkörrel és milyen felelősséggel (felelősségi rend kialakítása részletesen a 3.1. szakaszban) vesznek részt a gólyatábor szervezésében és lebonyolításában. A felelősségi rend megalkotását követően kerülhet sor a szakmai és gazdasági terv elkészítésére.

Szakmai terv keretében szükséges meghatározni a rendezvény helyszínét, időtartamát, programját, valamint az ezek megvalósításához szükséges infrastrukturális és személyi feltételeket. Ezzel együtt szükséges megalkotni a rendezvény gazdasági tervét is, amely során szükséges meghatározni a rendezvény megvalósításához szükséges szolgáltatások és eszközök körét, majd ezt költségoldalról is megvizsgálni és alátámasztani, amelynek eredményeképp kialakulhat a rendezvény költségvetése. Kiemelendő, hogy a megvalósításhoz szükséges szolgáltatások és eszközök értékének meghatározásához adatgyűjtés szükséges, amelynek legegyszerűbb módja piackutatás, amely azt jelenti, hogy meg kell vizsgálni, hogy a megvalósításhoz szükséges szolgáltatásoknak és eszközöknek mi a reális piaci bekerülési értéke. A piackutatás legegyszerűbb módja szolgáltatásonként/eszközönként három árajánlat bekérése. A fentiek szerint összeállított szakmai és gazdasági tervet szükséges egyeztetni a felsőoktatási intézmény illetékes vezetőivel. A szervezési folyamat nem kezdődhet meg a tervezés lezárása, vagyis az intézmény jóváhagyása nélkül.

Amint az a fentiekből is kitűnik, önmagában a tervezés meglehetősen időigényes folyamat, ennél fogva fontos hangsúlyozni, hogy a gólyatáborok szervezését időben, lehetőleg a tanév kezdetén – vagyis legalább 8-10 hónappal a gólyatábort megelőzően - meg kell kezdeni.

3. A gólyatáborok során érvényesülő alapvető jogok és etikai elvek

A gólyatábor, mint rendezvény jellegéből adódóan, azt a célt is szolgálja, hogy a felvételt nyert jelentkezők felsőoktatási integrációja mintegy jelképesen is megtörténjen. Jellemzően ez úgy zajlik, hogy a résztvevőknek játékos vetélkedőkön keresztül kell megküzdeniük egymással, bemutatva “rátermettségüket” és “alkalmasságukat” a felsőoktatásban való részvételre. A vetélkedők megtervezése és megszervezése során kiemelt figyelmet kell arra fordítani, hogy a vetélkedők lebonyolítása során a résztvevők emberi méltóságát sértő helyzet ne alakulhasson ki. Az emberi méltóságot sértheti, ha valamely vetélkedőben vagy játékban való részvétel mérlegelés nélkül kötelező minden résztvevő számára, ennek elkerülése érdekében célszerű biztosítani a vetélkedőkön való önkéntes részvétel lehetőségét. Az emberi méltóságot sértheti továbbá, minden olyan élethelyzet, amely az abban részt vevő számára megalázó vagy megszegyenülést eredményezhet.

Az emberi méltósághoz való jog mellett külön figyelmet érdemel a hátrányos megkülönböztetés tilalma, amelynek értelmében senkit sem érhet hátrány különösen, de nem kizárólagosan neme, faji hovatartozása, bőrszíne, egészségi állapota, vallási, világnézeti meggyőződése, nemzetiséghez tartozása, szexuális irányultsága, nemi identitása, politikai vagy más véleménye, egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője miatt.

A fentiekben kifejtettekén túl mind a programok kialakítása, mind a rendezvény során kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a résztvevők jogai - különös tekintettel a személyiségi jogaikra - ne sérüljenek, vagy amennyiben ilyen jellegű sérelem gyanúja felmerül, úgy biztosítani kell a panasztétel lehetőségét, valamint az azonnali és hatékony segítségnyújtást. Célszerű kialakítani a panaszbejelentés rendszerét, amely biztosítja azt is, hogy a panaszbejelentések nem csak a szervezőkig, hanem felsőoktatási intézmény felelős vezetőihez is eljuttanak. A felsőoktatási intézmény vezetőinek és hallgatói vezetőknek a közös felelőssége kell, hogy legyen a panaszok bejelentésére és kivizsgálására vonatkozó eljárásrend kialakítása és betartása.

3. A GÓLYATÁBOR SZERVEZÉSÉNEK ELŐKÉSZÍTÉSE

1. Felelősségi rend kialakítása

A hallgatói önkormányzatnak, mint szervezőnek kötelessége kialakítani azt az átlátható szervezeti struktúrát, amely egyértelműen rögzíti a gólyatáborok szervezésében résztvevő személyek feladat- és hatásköreit, valamint felelősségüket. Ennek körében szükségszerűen ki kell jelölni azt az egyszemélyi felelős vezetőt, aki teljes körű felelősséggel tartozik a rendezvény megszervezéséért, lebonyolításáért és az annak során megvalósuló esetleges jogszabály vagy szabályzat sértés(ek)ért. Annak kapcsán, hogy az egyszemélyi felelős alatt hány felelősségi szint kerül meghatározásra, azt minden hallgatói önkormányzatnak magának kell meghatároznia. Fontos azonban, hogy a felelősök feladat- és hatásköre (felelősségi köre) pontosan meghatározott legyen csakúgy, mint az, hogy az egyes felelősök egymáshoz való viszonya felelősségi rendben miként alakul.

Javasoljuk annak kidolgozását a hallgatói önkormányzatok részéről, hogy milyen feltételek szükségesek ahhoz, hogy egy hallgató felelősként vegyen részt a gólyatábor szervezésében és lebonyolításában. Javasoljuk az alábbi szempontokat beépíteni;

- a. csak olyan hallgató vehet részt a gólyatábor szervezésében és lebonyolításában, aki nem áll fegyelmi eljárás vagy fegyelmi büntetés hatálya alatt,

- b. csak olyan hallgató vehet részt, aki ellen etikai vétség gyanúja miatt eljárás nem indult,
- c. csak olyan hallgató vehet részt, aki az érintett felsőoktatási intézményben hallgatói jogviszonnyal rendelkezik,
- d. szervezőként részt vevő hallgató részesüljön a gólyatábor szervezésére és lebonyolítására vonatkozó jogi, etikai és biztonsági képzésben, amely elősegíti a tudatos és felelős kötelezettségvállalást, valamint biztosítja a vonatkozó jogszabályoknak és belső szabályzatoknak megfelelő eljárásokat és döntéshozatali folyamatokat,
- e. a szervezőként részt vevő hallgatók írásban is nyilatkozzanak a rájuk vonatkozó követelmények elfogadásáról, valamint arról, hogy tisztában vannak saját felelősségi körükkel és a rendezvény során betartandó szabályokkal,
- f. a kialakított felelősségi rend és kapcsolódó követelmények dokumentáltan és visszakereshetően rendelkezésre álljanak.

Ezek az intézkedések hozzájárul(hat)nak ahhoz, hogy a gólyatábor szervezése átlátható, jogszerű és biztonságos keretek között valósuljon meg. A megfelelő személyi alkalmassági feltételek meghatározása és betartása kiemelt szerepet játszik abban, hogy a rendezvény a résztvevők számára valóban közösségépítő, befogadó és méltóságteljes élményt nyújtson.

2. Hatósági bejelentések

A gólyatábor szervezése során kiemelten fontos, hogy a rendezvény megfelelő hatósági bejelentése megtörténjen, biztosítva ezzel a jogszabályi megfelelést és a résztvevők biztonságát. Az első lépés a rendezvény jellegének megfelelő hatóságok azonosítása, amely magában foglalhatja a helyi önkormányzatot, a rendőrséget, a katasztrófavédelmet és az illetékes egészségügyi szerveket. A bejelentési kötelezettségek pontos tartalmát a helyszín, a résztvevők létszáma és a programok típusa határozza meg.

A bejelentés során különösen fontos feltüntetni a gólyatábor pontos helyszínét, időtartamát, a résztvevők várható létszámát, valamint a szervező és a felelős személy(ek) elérhetőségeit. Ha a rendezvény közterületet is érint, akkor szükséges lehet közterület-használati engedély beszerzése. Amennyiben hangosító berendezések is alkalmazásra kerülnek, illetve késő esti programok is szerepelnek a rendezvény tervében, úgy a zajterhelésre vonatkozó helyi jogszabályokat és hatósági előírásokat maradéktalanul be kell tartani, és azok figyelembevételét a rendezvény előkészítése során biztosítani kell.

Bizonyos esetekben a tűzvédelmi előírások miatt a katasztrófavédelem bevonása is szükséges, különösen akkor, ha szabadtéri tűzrakás vagy egyéb, fokozott tűzveszéllyel járó tevékenység is része a programnak. Emellett, ha a táborban étkeztetés történik, a hatóságok felé jelezni kell az ételkészítés-biztonsági előírások betartását, és szükség lehet az illetékes ételkészítéshatóság engedélyére is.

A bejelentések pontos menete és az engedélyeztetési folyamat időigényes lehet, ezért javasolt a szervezési időszak elején informálódni a vonatkozó követelményekről, hogy minden szükséges dokumentáció időben rendelkezésre álljon. A hatóságokkal való előzetes egyeztetés hozzájárulhat a gördülékenyebb szervezéshez és a rendezvény biztonságos lebonyolításához.

4. GÓLYATÁBOR SZERVEZÉSE

1. Szálláshely

A gólyatábor megfelelő lebonyolítása érdekében kiemelten fontos, hogy a résztvevők számára a szervezők biztonságos és megfelelő komfortot biztosító szálláshelyet válasszanak. A helyszíneknek alkalmasnak kell lennie nagy létszámú hallgatói csoport befogadására, figyelembe véve a megfelelő alvási, tisztálkodási és közösségi terek biztosítását. A szálláshelynek rendelkeznie kell megfelelő mennyiségű és állapotú ággyal vagy fekvőhellyel, továbbá higiénikus és rendszeresen takarított mosdókkal, zuhanyzókkal.

A biztonsági követelmények figyelembevételével a szálláshelynek maradéktalanul meg kell felelnie a tűzvédelmi és egyéb épületbiztonsági előírásoknak, valamint a vonatkozó jogszabályoknak. Javasolt, hogy a helyszín könnyen megközelíthető legyen sürgősségi esetekben, és rendelkezzen kijelölt menekülési útvonalakkal. Továbbá, célszerű biztosítani, hogy a helyszínen, vagy annak közvetlen közelében elérhető legyen orvosi ellátás vagy elsősegélynyújtás, hogy a rendezvény biztonsága teljeskörűen garantálható legyen.

Fontos szempont a szálláshely környezete is, amelynek lehetőség szerint biztosítani kell a csoportos programok lebonyolítását. Egy megfelelő gólyatábori szálláshelyhez hozzátartozik a közösségi terek megléte, ahol a résztvevők összegyűlhetnek, valamint a szabadidő programok számára alkalmas területek biztosítása. Az elhelyezkedés tekintetében előnyös, ha a táborhely közlekedési szempontból jól megközelíthető, de nem közvetlenül lakott területen helyezkedik el, hogy a programok zavartalanul lebonyolíthatóak legyenek.

Végül, a szálláshely kiválasztásakor figyelembe kell venni a költséghatékonyságot is, hiszen a hallgatói programok finanszírozása gyakran korlátozott erőforrásokból történik. Olyan megoldásra érdemes törekedni, amely megfelelő egyensúlyt biztosít a minőség, a kényelem és a költségek között, hogy a gólyatábor minden résztvevő számára elérhető és élvezhető legyen.

2. Vetélkedő

A gólyatábor során megrendezésre kerülő vetélkedő célja, hogy erősítse a résztvevők közösségi kötődéseit és elősegítse a csapatszellem kialakulását. A versenyeken való részvétel nem kötelező, azonban mindenki számára lehetőséget biztosít arra, hogy új barátságokat kössön, és szórakoztató módon ismerkedjen meg a többi résztvevővel. A vetélkedők szórakoztató és dinamikus formában kínálnak különböző kihívásokat, amelyek során a csapatok közösen dolgoznak a feladatok megoldásán, miközben fejlesztik kommunikációs és problémamegoldó képességeiket. A rendezvények célja nem csupán a versengés, hanem a közös élmények és emlékek megteremtése is, amelyek hozzájárulnak a résztvevők közötti szorosabb kapcsolat kialakulásához. A vetélkedők által a résztvevők egy összetartó közösség részévé válhatnak.

A vetélkedők során a szervezők kötelesek figyelmet fordítani a szórakoztató jelleg mellett arra is, hogy a programok minden résztvevő számára pozitív élményt biztosítsanak, és hozzájáruljanak a rendezvény céljának eléréséhez.

A vetélkedők lebonyolítása során elengedhetetlen, hogy a szervezők fokozott figyelmet fordítsanak az emberi méltóság védelmére. Az ilyen típusú események szervezésénél kiemelten fontos, hogy a feladatok és kihívások ne hozzanak létre olyan helyzeteket, amelyek a résztvevők számára megalázóak, gúnyosak, vagy bármilyen formában sérthetik személyes méltóságukat.

A HÖÖK korábban kidolgozott egy dokumentumot, amely olyan vetélkedő feladatokat tartalmaz, amelyek figyelembe veszik az emberi méltóság védelmét, és egyben lehetőséget biztosítanak összesen 111 különböző kompetencia, tulajdonság és képesség fejlesztésére. Ezen feladatok alkalmazása ajánlott a szervezők számára annak érdekében, hogy a gólyatábor vetélkedői egyaránt támogassák a személyes fejlődést és a közösségépítést egyaránt.

3. Szakmai előadás(ok)

A gólyatábor során kiemelt figyelmet kell fordítani a szakmai előadások megszervezésére, mivel ezek lehetőséget biztosítanak arra, hogy a résztvevők alapvető és releváns tudást szerezzenek a további tanulmányi és szakmai fejlődésükhöz. A megfelelően megszervezett előadások nemcsak a hallgatói élet praktikus kérdéseivel, hanem a felsőoktatási intézmény működésével kapcsolatos fontos ismeretekkel is szolgálhatnak. Javasoljuk, hogy a gólyatábor keretében olyan előadásokat tartsanak, amelyek részletes információkat nyújtanak a beiratkozás folyamatáról, az adminisztratív teendőkről, a kollégiumi elhelyezés, valamint az ösztöndíj lehetőségekről. Az ilyen típusú tájékoztatás(ok) elősegíti(k), hogy a hallgatók zökkenőmentesen kezdjék meg a felsőoktatási tanulmányaik első lépéseit.

Emellett különösen fontos, hogy a gólyatábor során olyan szakspecifikus előadások is elérhetők legyenek, amelyek a választott szakkal kapcsolatos elvárásokat, tanulmányi követelményeket és lehetőségeket ismertetik. Az ilyen típusú előadások segítenek abban, hogy a résztvevők már a kezdetektől pontos és naprakész információkat kapjanak a választott képzésükkel kapcsolatos kihívásokról, lehetőségekről és várható tanulmányi követelményekről. Ennek figyelembevételével a szervezőknek gondoskodniuk kell arról, hogy az előadások megfelelő szakemberek által, hiteles és pontos tartalommal kerüljenek lebonyolításra.

5. GÓLYATÁBOR LEBONYOLÍTÁSA

1. Egészségügyi személyzet

A gólyatábor biztonságos és zökkenőmentes lebonyolítása érdekében az egészségügyi személyzet biztosítása kiemelkedő fontossággal bír. A rendezvények intenzitása, a nagy létszám, valamint a szabadtéri és sporttevékenységek természeténél fogva elengedhetetlen, hogy megfelelő egészségügyi ellátás álljon rendelkezésre a gólyatábor ideje alatt. Az egészségügyi személyzet feladata a kisebb sérülések, rosszulletek és elsősegélynyújtás biztosítása, valamint súlyosabb esetekben a mentőszolgálat haladéktalan értesítése.

A gólyatábor lebonyolításához elengedhetetlen, hogy az egészségügyi személyzet megfelelően felszerelt elsősegély dobozzal rendelkezzen, amely tartalmazza az alapvető eszközöket, mint például sebtapaszt, fertőtlenítőszereket, kötszereket, fájdalomcsillapítókat, valamint allergiás reakciók kezelésére szolgáló készítményeket. A felszerelés mellett kiemelten fontos, hogy a gólyatábor helyszínén könnyen hozzáférhetőek legyenek az egészségügyi intézmények elérhetőségei, valamint szükség esetén biztosított legyen a mentőszolgálathoz való gyors és zavartalan hozzáférés.

A jogi felelősség szempontjából az egészségügyi ellátás megszervezése különös figyelmet érdemel. A szervezőknek biztosítaniuk kell, hogy a gólyatábor ideje alatt minden résztvevő biztonságos környezetben legyen, és a szükséges orvosi segítség minden körülmények között elérhető legyen. A szervezők kötelessége, hogy az egészségügyi személyzet megfelelő szakképzettséggel és tapasztalattal rendelkezzen, valamint, hogy az elsősegélynyújtás során alkalmazott eszközök és anyagok megfeleljenek a hatályos jogszabályi előírásoknak.

Vészhelyzet esetén kizárólag az egészségügyi ellátásért felelős, arra megfelelő képesítéssel rendelkező személyzet jogosult döntést hozni a szükséges ellátás módjáról. Minden ilyen esetben a sérült vagy beteg résztvevő egészségügyi intézménybe történő szállítása kizárólag a mentőszolgálat értesítésével és közreműködésével történhet. A szervezők nem rendelkeznek

kompetenciával az egészségi állapottal kapcsolatos szakmai döntések meghozatalára, ezért azonnali beavatkozást igénylő helyzetekben kizárólag az egészségügyi szakemberek utasításai szerint járhatnak el, különös figyelemmel a résztvevők életének, testi épségének és egészségének védelmére.

2. Mentális egészség

A gólyatáborok szervezése során a szervezőknek különös figyelmet kell fordítaniuk arra, hogy a résztvevők számára biztonságos, támogató és befogadó környezetet biztosítsanak. A gólyatábor alapvető célja, hogy minden résztvevő komfortosan érezze magát, és hogy senkit ne érjen sem közvetett, sem közvetlen kényszer a programokban való részvételre. A kötelező részvétel tilalmát minden esetben érvényesíteni kell, és biztosítani kell, hogy a résztvevők saját belátásuk szerint dönthessék el, mely programokon kívánnak részt venni. Emellett elengedhetetlen, hogy mindenki számára adott legyen a lehetőség arra, hogy bármikor visszavonuljon, pihenjen, vagy ha szükséges, ideiglenesen egyedül legyen, ezzel is csökkentve a túlzott mentális terhelést, szorongást vagy a kimerültség kockázatát.

A rendezvény környezeti és pszichoszociális fenntarthatóságának biztosítása érdekében a szervezők kötelesek gondoskodni arról, hogy a helyszínen elérhető legyen legalább egy olyan személy, aki mentálhigiénés vagy pszichológiai szakképzettséggel rendelkezik, és aki alkalmas a résztvevők mentális állapotának folyamatos nyomon követésére, valamint a pszichés megterhelésekből eredő problémák korai felismerésére. E szakember – illetve az általa irányított segítői hálózat – kiemelt szerepet tölt be abban, hogy a gólyatábor ideje alatt esetlegesen jelentkező pszichés nehézségek, így különösen a szorongás, túlterheltség, izoláció vagy érzelmi instabilitás megfelelő időben és szakszerű módon kezelhetők legyenek.

A gólyatábori program során előfordulhatnak olyan helyzetek, amelyek konfliktushoz vezethetnek, érzelmileg megterhelő élményeket idéznek elő, vagy akár korábban átélt traumák felidéződését válthatják ki egyes résztvevőkben. Az ilyen szituációk kezelése professzionális hozzáállást, szakmai kompetenciát és megfelelő érzékenységet igényel. A szervezőknek e helyzetek kezelésére előzetesen felkészülniük kell lenniük, és törekedniük kell arra, hogy szükség esetén bevonják az erre hivatott szakembereket, valamint biztosítsák a résztvevők számára a közvetlen hozzáférést mentálhigiénés szolgáltatáshoz - akár az esemény helyszínén jelen lévő pszichológuson keresztül, akár a felsőoktatási intézmény által működtetett segítő hálózaton keresztül. Kiemelendő, hogy amennyiben egy résztvevő mentális állapota olyan mértékű támogatást igényel, amely meghaladja a szervezők kompetenciáját, a szervezők kötelesek azonnali jelzéssel és megfelelő közvetítéssel elérhetővé tenni a szakszerű segítségnyújtást, valamint gondoskodni arról, hogy a segítségnyújtás ténylegesen megtörténjen - az érintett méltóságának és személyiségi jogainak teljes körű tiszteletben tartása mellett.

A gólyatábor lebonyolítása során a szervezők felelőssége nem merül ki a programok technikai és logisztikai megvalósításában. Elsődleges kötelességük minden egyes résztvevő testi, lelki és mentális biztonságának megőrzése, amelyhez nemcsak a megfelelő hozzáállás, hanem a szükséges szakmai háttér biztosítása is elengedhetetlen. Az empátikus, emberközpontú és szakmailag megalapozott szervezési gyakorlat révén a szervezők valódi közösségi értéket teremthetnek, amely elősegíti a résztvevők zökkenőmentes beilleszkedését az egyetemi életbe, és hozzájárul a gólyatábor társadalmi elfogadottságának, szakmai presztízsének és emberi méltóságának megerősítéséhez.

3. Biztonsági személyzet

A gólyatáborok biztonságos lebonyolítása érdekében a szervezők kötelesek olyan intézkedéseket tenni, amelyek a résztvevők testi épségét és biztonságérzetét teljeskörűen garantálják. Ennek egyik alapvető eleme a megfelelő létszámú biztonsági személyzet biztosítása, amely létszámának minden esetben arányban kell állnia a gólyatáborban részt vevő személyek számával, valamint a rendezvény kockázati jellemzőivel (pl. helyszín elhelyezkedése, programok jellege, éjszakai események száma).

A biztonsági személyzet feladatai túlmutatnak a passzív jelenléten: kötelesek aktívan ellenőrizni a tábor egész területét, biztosítani a szabályok betartását, megelőzni vagy szükség esetén kezelni a rendkívüli eseményeket, és haladéktalanul intézkedni, ha a résztvevők biztonságát bármilyen körülmény veszélyezteti. Kiemelten fontos, hogy a biztonsági személyzet a jogszabályi előírásoknak megfelelően legyen képzett, ismerje a rendezvény helyi szabályzatát, valamint pontosan tisztában legyen saját jogköreivel és kötelezettségeivel.

A szervezők kötelessége a biztonsági személyzet részére a megfelelő tájékoztatás és eligazítás biztosítása, különös tekintettel a rendezvény programjának részleteire, a lehetséges kockázatokra, valamint azokra a pontokra, ahol fokozott figyelemre lehet szükség. A biztonsági szolgálat megfelelő működése érdekében célszerű egyértelmű kommunikációs csatornákat és kapcsolattartási rendet is kialakítani a szervezők, az egészségügyi személyzet, illetve a gólyatábor egyéb operatív szereplői között.

A megfelelő számú és felkészültségű biztonsági személyzet jelenléte nem csupán a rendezvény jogszerű lebonyolítását segíti elő, hanem hozzájárul egy olyan légkör megteremtéséhez is, amelyben a résztvevők biztonságban érezhetik magukat, és zavartalanul élvezhetik a programokat. is.

6. ÖSSZEGZÉS ÉS IRÁNYMUTATÁS

A fentiekben részletezett szempontok, elvek és ajánlások nem csupán formális szabályozási elemek: azok betartása és következetes alkalmazása a hallgatói közösségek iránti felelősségteljes hozzáállás megnyilvánulása is. A biztonsági, egészségügyi, adatvédelmi, mentálhigiénés és etikai szempontok integrált kezelése, valamint a résztvevők jogainak és méltóságának feltétel nélküli tiszteletben tartása hozzájárul ahhoz, hogy a gólyatábor ne a problémák forrása, hanem az értékteremtés terepe legyen.

A hallgatói önkormányzatok, mint a gólyatáborok szervezésének letéteményesei, kulcsszerepet töltenek be abban, hogy e rendezvények méltók legyenek arra a bizalmi státuszra, amelyet az egyetemek és a hallgatók közössége rájuk ruház. A tudatos, előrelátó és szabálykövető szervezési gyakorlat nem csupán a jogszerűség garanciája, hanem egyúttal az egyetemi (és hallgatói) autonómia felelős gyakorlásának megnyilvánulása is.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni: a gólyatábor nem csupán az első találkozás az egyetemi közeggel, hanem egy olyan alapélmény, amely a hallgatói élet minőségét, a közösségi beágyazottságot és az intézményhez való lojalitást hosszú távon is meghatározza. E rendezvények társadalmi megítélésének javítása, presztízsének helyreállítása és méltó rangra emelése kizárólag akkor lehetséges, ha azok szervezése során nem csupán a tartalmi gazdagságra, hanem a jogszerűsésre, felelősségvállalásra és emberi méltóság iránti elkötelezettségre is fokozott figyelmet fordít.

A gólyatábor méltósága a résztvevők méltóságán áll vagy bukik. E felismerés mentén kell a szervezők minden döntését, felelősségét és törekvését alakítani. Ezért minden szervezői

döntésnek, minden programnak és minden közösségi interakciónak azt a célt kell szolgálnia, hogy a gólyatábor valóban a befogadás, az értékteremtés, a biztonság, valamint az emberi és hallgatói jogok maradéktalan tiszteletben tartásának példamutató színterévé váljon – méltón ahhoz a szerephez, amelyet a felsőoktatási közösségi élet formálásában betölt.